

Vystymosi komitetas

2015/2105(INI)

16.3.2016

NUOMONĖ

Vystymosi komiteto

pateikta Tarptautinės prekybos komitetui

dėl naujos perspektyvios ir novatoriškos ateities strategijos dėl prekybos ir
investicijų
(2015/2105(INI))

Nuomonės referentas: Jan Zahradil

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Vystymosi komitetas ragina atsakingą Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pabrėžia, kad atvira prekyba turi veikti kaip regioninės integracijos ir ekonomikos augimo, tvaraus vystymosi, gerovės ir darbo vietų kūrimo variklis; primena, kad labiausiai į pasaulio ekonomiką integruotos šalys taip pat yra vienos iš turtingiausių šalių ir kad prekyba padėjo šimtams milijonų žmonių išsivaduoti iš skurdo; tačiau pripažįsta, kad iš to naudos gavo ne visos besivystančios šalys, o ypač mažiausiai išsivysčiusios šalys pasaulinėje prekyboje tebėra marginalizuotos; šiomis aplinkybėmis pritaria Komisijos naujam požiūriui, kuriuo remiantis prekybos ir investicijų susitarimais naudojamosi kaip svertu siekiant ilgalaikėje perspektyvoje skatinti vertybes, pvz., tvarų vystymąsi, žmogaus teises, sąžiningą ir etišką prekybą bei kovą su korupcija;
2. primena, kad tik sąžininga ir tinkamai reglamentuojama prekyba, jei ji suderinta su darnaus vystymosi tikslais, galėtų turėti vystymosi potencialą;
3. ypač teigiamai vertina Komisijos įsipareigojimą užtikrinti, kad jokių prekybos susitarimų nebus sumažinti reguliavimo apsaugos lygiai, kad bet kokiais pakeitimais reguliavimo apsaugos lygis gali būti tik didinamas ir kad visuomet bus apsaugota teisė reguliuoti;
4. ragina Komisiją stiprinti privalomą TVT vykdymo užtikrinimą ir į visus prekybos susitarimus įtraukti išsamius tvariam vystymuisi skirtus skyrius;
5. pabrėžia, kad neseniai galutiniame dokumente rengiant Adis Abebos veiksmų darbotvarkę ir Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. buvo dar kartą patvirtinta prekybos politikos galimo indėlio į darnų vystymąsi svarba; primena, kad darnaus vystymosi tikslai (TVT) apima kelis su prekyba susijusius uždavinius keliose politikos srityse, vienas iš konkrečiausių uždavinių – siekis padidinti eksporto iš besivystančių šalių apimtį, siekiant iki 2020 m. dvigubai padidinti mažiausiai išsivysčiusių šalių eksporto dalį pasaulinėje prekyboje; ragina Komisiją visapusiškai panaudoti savo bendradarbiavimo su besivystančiomis šalimis galimybes, kad būtų stiprinama jų rinkos ekonomiką;
6. teigiamai vertina tai, kad komunikate „Prekyba visiems“ dar kartą patvirtinamas politikos suderinamumo vystymosi labai principas ir siekiama atsakingesnės prekybos ir investicijų politikos, taip pat stiprinant įmonių socialinę atsakomybę ir išsamius patikrinimus visoje gamybos grandinėje, ir tokiu būdu prisidedant prie darnaus vystymosi tikslų ir integracinio augimo besivystančiose šalyse; be to, teigiamai vertina įsipareigojimą atlikti nuodugnią galimo naujų laisvos prekybos susitarimų poveikio mažiausiai išsivysčiusioms šalims analizę; apgailestauja, kad komunikate „Prekyba visiems“ nepaminėtas Kotonu susitarimas, kurio galiojimas baigiasi 2020 m.; ragina ES pradėti platų konsultacijų ir dialogo procesą, įskaitant su AKR šalimis, apie Kotonu susitarimą pakeisiantį susitarimą;
7. mano, kad žmogaus teisių nuostatomis reikėtų teikti pirmenybę palyginti su prekybos ir investicijų susitarimų nuostatomis;
8. pripažįsta, kad ES prekybos ir investicijų politika turi reaguoti į vartotojų nerimą, sustiprinant įmonių socialinės atsakomybės ir išsamaus tikrinimo iniciatyvas visoje

gamybos grandinėje; ragina Komisiją ir valstybes nares vietoj esamo neprivalomo savanoriško požiūrio pereiti prie privalomo išsamaus patikrinimo;

9. teigiamai vertina tai, kad per Pasaulio prekybos organizacijos ministrų konferenciją Nairobyje šalys vėl įsipareigojo įtraukiamam daugiašališkumui, ir padarytą pažangą, ypač žemės ūkio srityje (pvz., prekybą iškreipiančių žemės ūkio produkcijos eksporto subsidijų panaikinimas ir pažanga patekimo į rinką, siūlomo mažiausiai išsivysčiusiems šalims, srityje); šiomis aplinkybėmis teigiamai vertina tai, kad ES įsipareigojo per 5 metus pasiekti tikslą – skirti 400 mln. eurų finansavimą, kuriuo būtų remiamos besivystančios šalys, visų pirma mažiausiai išsivysčiusios šalys, ir joms būtų skiriama techninė pagalba, kuri padėtų joms įgyvendinti PPO prekybos lengvinimo susitarimą; taip pat pabrėžia, kad Dohos derybų raundo darbotvarkę reikėtų papildyti, į ją įtraukiant e. prekybą ir skaitmeninę prekybą, kad pagreitintai ir vienodai būtų dalijamasi technologijų pažanga su besivystančiomis šalimis, sykiu tai padėtų apeiti infrastruktūros trūkumų problemas, visų pirma atokiose kaimo vietovėse;
10. pripažįsta, kad, atsižvelgiant į besivystančių šalių integraciją į daugiašales prekybos sistemas ir atitinkamą tokios integracijos naudą, jos tampa vis įvairesnės; ypač ragina nustatyti specifinius režimus mažiausiai išsivysčiusiems šalims, nes joms tenkanti pasaulinės prekybos dalis yra itin maža; todėl teigiamai vertina bendrosios lengvatų sistemos (BLS) persvarstymą;
11. primena nepaprastai svarbų pagalbą prekybai vaidmenį su prekyba susijusių pajėgumų stiprinimo, techninės pagalbos, verslo paramos politikos ir regioninės integracijos srityse; ragina ES ir jos valstybes nares įsipareigoti stiprinti paramą besivystančioms šalims, visų pirma mažiausiai išsivysčiusioms šalims, pagalbos prekybai srityje, kad artimiausiu metu atliekant jos pagalbos prekybai strategijos peržiūrą būtų remiamos vietos labai mažos ir mažos įmonės, gamybos pajūvairinimas, technologijų perdavimas, vidaus gamybos pajėgumų plėtra, transporto ir kita infrastruktūra, moterų įgalėjimas ir kooperacinės bendrovės; tačiau pažymi, kad, jei tiesiogiai susijusios šalys nededa didelių pastangų ir iš esmės netobulina valdymo, vien tik prekyba negali padėti joms pašalinti vystymosi apribojimų; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad svarbu skirti dėmesį uždaviniui, kuriuos apima TVT 16 tikslas, vykdymui, visų pirma gero valdymo ir mokesčių srityje; ragina Komisiją artimiausiu metu atliekant jos pagalbos prekybai strategijos peržiūrą atkreipti dėmesį į sąžiningą ir etišką prekybą, kaip paskelbta komunikate „Prekyba visiems“;
12. atkreipia dėmesį į banko paslaugų vaidmenį plėtojant prekybą ir investicijas; ragina ES remti veiksmus, kuriais suteikiamos geresnės galimybės naudotis banko paslaugomis besivystančiose šalyse;
13. primena, kad ekonominės partnerystės susitarimai (EPS) – tai pagrindinė vystymosi priemonė siekiant sumažinti skurdą ir ilguoju laikotarpiu padeda skatinti žmogaus teises ir tolesnę regioninę ekonominę integraciją; ragina ES nustatyti EPS specialias stebėjimo sistemas, kad būtų užtikrintas darnus vystymasis, žmogaus teisių ir tinkamas bei skaidrus pilietinės visuomenės organizacijų ir profesinių sąjungų dalyvavimas; kviečia ES skatinti galutinių EPS pasirašymą; ragina Komisiją į ES prekybos ir investicijų susitarimus įtraukti stiprius ir išsamius tvariam vystymuisi skirtus skyrius, kurie būtų veiksmingai įgyvendinami ir vykdomi;
14. primena, kad įgyvendinant ES investicijų politiką, visų pirma tuomet, kai naudojamosi

viešosiomis lėšomis, turi būti padedama siekti darnaus vystymosi tikslų; primena, kad reikia didinti vystymosi finansavimo institucijų (angl. DFI) ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigų skaidrumą ir atskaitomybę, kad būtų galima veiksmingai atsekti ir stebėti pinigų srautus, užtikrinti skolos tvarumą ir pridėtinę vertę jų projektų tvaraus vystymosi tikslais;

15. ragina Komisiją didinti vystymosi prekybos politikos suderinamumą prekybos politikos srityje, ypač kiek tai susiję su visuomenės sveikata; ragina Komisiją padėti besivystančioms šalims naudotis Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS), vadinamosiomis lankstumo nuostatomis, pripažintomis Dohos deklaracijoje dėl TRIPS sutarties ir visuomenės sveikatos, patvirtintoje 2001 m. lapkričio 14 d., kad jos galėtų aprūpinti savo gyventojus pagrindiniais vaistais prieinamomis kainomis, kaip numatyta jų nacionalinėse visuomenės sveikatos programose; ragina Komisiją visiškai skaidriai atskleisti jos paramos programų, susijusių su intelektine nuosavybe, skirtų mažesnes nei vidutines pajamas gaunančioms šalims, turinį ir užtikrinti, kad greta teikiama pagalba intelektinei nuosavybei nepakenktų kitiems vystymosi projektams, susijusiems su sveikata;
16. pabrėžia, kad pagal TVT 16 tikslą labai svarbu puoselėti gero valdymo struktūras visame pasaulyje, kad visiems būtų užtikrinta nešališka teisė kreiptis į teismą, ir kurti veiksmingas ir atskaitingas institucijas visais lygmenimis; pabrėžia, kad prekybos susitarimai ir tiesioginės užsienio investicijos galėtų būti lemiamą priemonę nustatant tinkamas paskatas, kad būtų užtikrintas šio tikslo įvykdymas; šiomis aplinkybėmis pabrėžia, kad korupcija – tai pagrindinė netarifinė kliūtis išsivysčiusiose ir besivystančiose šalyse; teigiamai vertina Komisijos ketinimą į visus būsimus prekybos susitarimus įtraukti plataus užmojo kovos su korupcija nuostatas; ragina Komisiją pradėti taikyti naujas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti investicijų teisinį saugumą;
17. pabrėžia, kad norint, jog besivystančios šalys visapusiškai pasinaudotų prekybos ir investicijų galimybėmis, būtina toliau remti vidaus pajamų sutelkimo (VPS) reformas besivystančiose šalyse ir taip padėti joms gerinti savo pajėgumą didinti pajamas, kovoti su mokesčių slėpimu ir vengimu remiant veiksmingų, našių, sąžiningų ir skaidrių mokesčių sistemų kūrimą vadovaujantis gero valdymo principais;
18. ragina ES ir jos valstybes nares laikytis JT prekybos ir plėtros konferencijoje (UNCTAD) parengtų su išsamiais investicijų politikos siekiant tvaraus vystymosi principais susijusių rekomendacijų, kad būtų skatinamos atsakingesnė, skaidresnė ir didesnė atskaitomybės investicijos.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	15.3.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 14 -: 6 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Louis Aliot, Nicolas Bay, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzuličă, Nathan Gill, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Linda McAvan, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Pedro Silva Pereira, Eleni Theocharous, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Juan Fernando López Aguilar, Louis-Joseph Manscour, Paul Rübig, Jan Zahradil, Joachim Zeller
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Michèle Rivasi, Estefanía Torres Martínez